

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Motion. Skapa förutsättningar för friare gotländska kommunala skolor

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att motionen avslås.

Sammanfattning

Liberalerna på Gotland har i en motion yrkat på att minst två skolområden ska drivas som intraprenader på försök. Detta för att utveckla skolorganisationen, möta de utmaningar skolan står inför och skapa kreativitet och nytänkande.

För att starta en intraprenadverksamhet behöver en ansökan komma från de anställda i den verksamhet som önskar starta en sådan. Någon sådan finns inte.

En grundförutsättning att starta en intraprenad är att man har ett stabilt elevunderlag, vilket enbart de större enheterna på Gotland kan luta sig mot. Skulle någon av dem bli en kommunal friskola skulle det få stora konsekvenser för de mindre skolorna i området som är beroende av ekonomiskt stöd från de större för att kunna drivas.

Likvärdig utbildning och god kvalitet är ett stort utvecklingsarbete som pågår i de kommunala förskolorna och skolorna. Skulle något skolområde plockas bort från detta arbete skulle det menligt påverka vår strävan att nå likvärdighet.

Ärendebeskrivning

I en motion till regionfullmäktige yrkar Liberalerna Gotland att minst två skolområden inom den kommunala grundskolan ska ingå i ett fullskaleförsök att drivas som kommunala friskolor/intraprenader.

Det man vill utröna är om en sådan driftsform skulle kunna utveckla själva skolorganisationen till att bli pedagogiskt och ekonomiskt bärkraftig. Samt att både lärmiljö och fysisk miljö blir den bästa möjliga.

I motionen framhålls att förskolan och grundskolan har många utmaningar att lösa; lärarbrist, ökade krav på behörighet, skillnader i förutsättningar att bedriva utbildning, skillnader i elevresultat, begränsade ekonomiska resurser samt eftersatt byggnadsunderhåll.

En annan aspekt som påtalas är att det skulle skapa kreativitet och nytänkande och ge en större frihetsgrad till professionen.

Bedömning

Bedömningen är att förslaget i yrkandet saknar förutsättningar.

2009-03-11 hade Barn- och utbildningsförvaltningen uppe frågan om att göra en policy, vilket krävs, för att kunna möjliggöra intraprenad som driftsform. Utredningen avstannade dock i väntan på ny skollag. Lagen trädde i kraft 2010.

Intraprenad är en verksamhet som ägs av kommunen men drivs i egen regi. Ansökan om att bli intraprenad måste komma från de anställda i verksamheten. Ingen rektor eller anställd ansökte om att få bli intraprenad eller kommunal friskola då och ingen har lyft frågan nu.

En intraprenad är en avgränsad enhet. När detta ska omsättas i praktiken inom förskola och skola är tolkningen, med stöd i skollagen, att en avgränsad enhet aldrig kan vara något annat än en enskild förskola och skola

Liknande försök har gjorts i t.ex. Kungsbacka kommun. De flesta försök har avslutats efter projektidens slut då man inte nått de resultat man eftersträvat. På Skolverkets sida finns ingen information att hämta om intraprenad eller kommunal friskola eller särskilt stöd till den verksamhetsformen. I skollagen nämns inte heller verksamhetsformen. Lagtexterna utgår från kommunen som huvudman eller fristående huvudman.

I motionen framhålls att förskolan och grundskolan har många utmaningar att lösa. Den uppfattningen delas av förvaltningen. Som ett led i detta gjordes 2018 en skolutredning som hade till uppgift att se över kompetensförsörjning, behörigheter, likvärdig utbildning för att stärka elevernas möjligheter till goda resultat, stärka den ekonomiska bärigheten och frigöra mer personella resurser genom att samla dem på färre ställen. För att möjliggöra denna förbättring föreslogs nedläggning av åtta grundskolor vilket inte togs väl emot. Förslaget avslogs. Skolororganisationen är kvar i en situation där de minsta enheterna inte har förmåga att bära sin egen ekonomi utan får förlita sig på att de större skolorna i området hjälper till. För att starta en intraprenad behöver skolan ett stabilt elevunderlag och ekonomi. Det är enbart våra största skolor som har den möjligheten och görs de om till intraprenad blir det på bekostnad av de mindre skolorna som inte får det stöd de behöver från de större.

Rektorskåren inom barn- och utbildningsnämndens område arbetar kontinuerligt med att öka likvärdigheten mellan skolorna på Gotland. Tillgänglig utbildning, fullföljd utbildning och gemensamma kompetensutvecklingsinsatser görs för att driva utvecklingen framåt. Här finns mycket kreativitet och nytänkande som får plats inom rektors friutrymme.

Konsekvenser av förslaget

Yrkandet utgår från att två skolområden tvingas till intraprenadform vilket strider mot intentionerna med driftsformen. Ansökan ska komma från de anställda och någon sådan ansökan har inte inkommit till förvaltningen.

Rektor har redan idag ett stort friutrymme vad gäller mål, organisering och utveckling inom sitt rektorsområde. Det gemensamma arbete som görs mellan rektorsområdena för att öka likvärdigheten skulle enligt förvaltningens bedömning ta steg tillbaka om några skolor inte deltar. Det skulle bidra till en minskad likvärdighet bland förskolor och skolor, vilket inte ligger i linje med förvaltningens eller barn- och utbildningsnämndens intentioner.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Barn- och utbildningsförvaltningen daterad 2023-02-21
Motion daterad 2022-01-31

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Hanna Sällström Jonasson
tf Utbildningsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen